

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SKABERSJÖ SLOTT. — FOTO. JEPSSON, LIMHAMN.

22:DRÅ ÅRG.

DEN 10 OKTOBER 1920

N:o 2

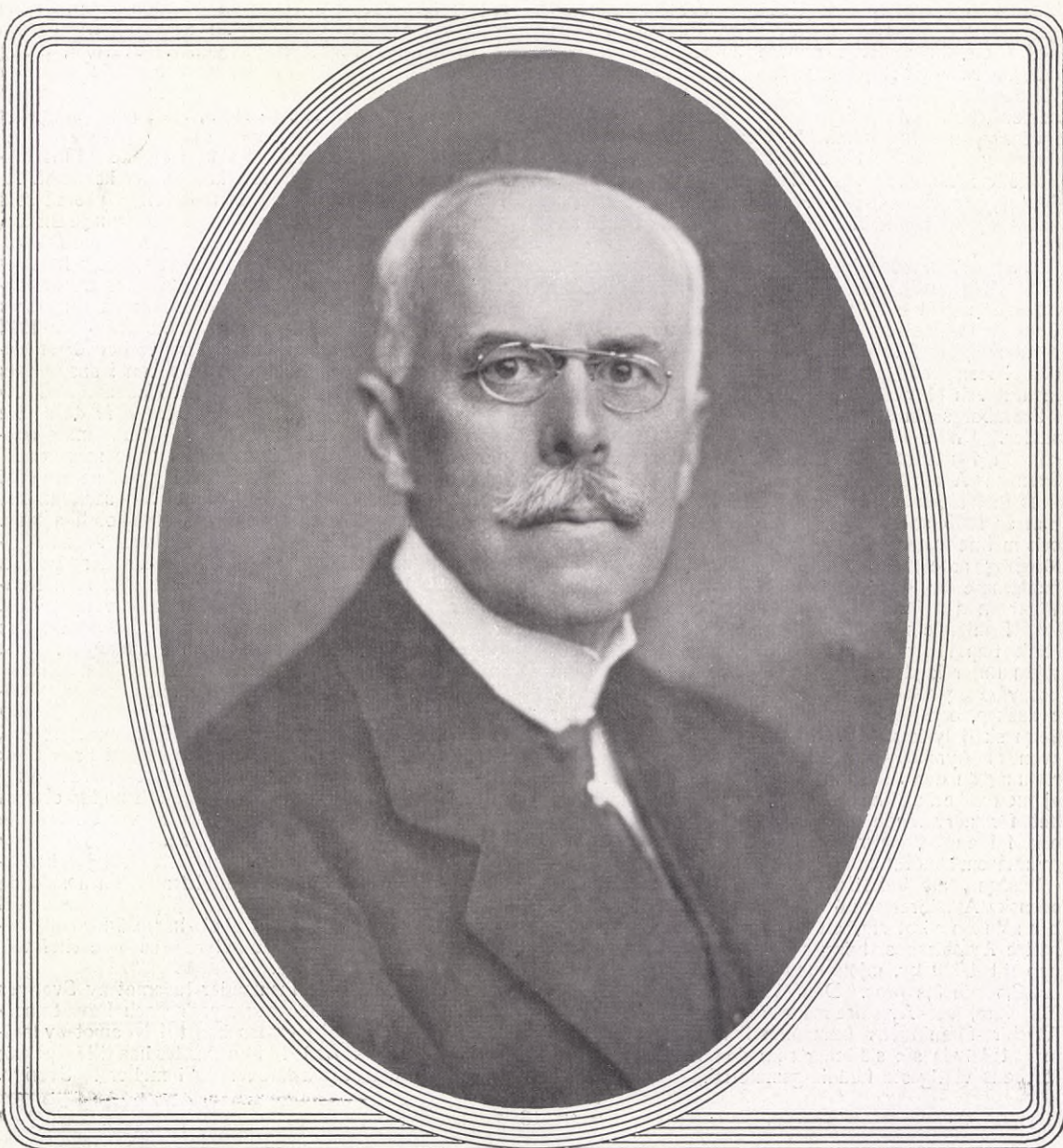

Foto. Jager, Stålm.

Carl Gustafsson

Klode: Bengt Silfverparre.

ERIK INSULANDER.

TILL PORTFÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Att jordbruket är vårt lands modernäring, är en sanning, som i alltför hög grad missbrukats som slagord i den partipolitiska striden. Dess reella innebörd kom ånyo till synes först under kristiden. Av största betydelse är, att denna modernäringsintressen tillgodoses även från statsförvaltningens sida. Det ämbetsverk, som närmast har värden av dessa sig anförtrodd, är k. lantbruksstyrelsen. Till generaldirektör och chef för denna har nyligen utnämnts byråchefen i samma styrelse Erik Insulander.

Per Erik Gustaf Insulander är född i Ovensjö av Gävleborgs län den 31 mars 1871 samt son till folkskoleinspektören i ärkestiftet, fil. doktorn Gustaf Bernhard Insulander och hans maka Hilda Augusta Catharina Isoz. Fädernesläkten är av södermanländskt ursprung; den kan följas tillbaka till bonden Erik Persson i Väddesta av Vansö socken, men en gren av densamma slog med dennes sonson in på den prästerliga banan och antog då släktnamnet Insulander, en latino-grekisering av det svenska Öman, som väl hänför sig till födelsesocknens ännu vid den tiden bibehållna egenskap av ö i Mälaren. Släktledningen går sedan genom en rad av aktade prästmän, vilka under en tid av icke mindre än 130 år verkade i läderneprovsingen; om farfadern heter det särskilt i Herdaminnet, att han var en vördnadsvärd och ädel personlighet, "en eftersyn i ord och umgängelse samt i vänskap och hjälpsamhet". Genom farmodern blandades wallonskt blod med det södermanländska bondebloodet; hon var född Chenon och härstammade från hertig Carls bekante medhjälpare med samma namn vid nydaningen av den värmländska bergshanteringen.

Efter att år 1889 ha avlagt mogenhetsexamen vid Gävle högre allmänna läroverk beslöt Erik Insulander att ägna sig åt lantbruket, därvid följande sin farbroders, den framstående lantbruksskoleföreståndaren och agronomen, dir. Ivar Insulanders på Bjärka Säby föredöme. Han genomgick våren 1891—93 Ultuna lantbruksinstitutet och blev därefter inspektör vid Klagstorps gård i Skaraborgs län samt lärare vid lantbruksskolan därstädes. Under sin verksamhet i Västergötland drogs han in i nötkreatursavelsarbetet och blev allt ifrån Svenska Ayrshireföreningens bildande 1899 en av dess ledande män, först som dess sekreterare, därefter från år 1908 som dess ordförande. Det lika kraftiga och målmedvetna som framgångsrika sätt, varpå denna förening arbetat för vår Ayrshireavels införande på modärnare och från ekonomisk synpunkt sett sundare vägar än den förut gick, är till mycket betydande del just Insulanders förtjänst. I stället för en fortsatt stark import av skottiska avelsdjur har trätt en efter säkra linjer lagd strävan att göra avkastningsförmågan hos våra egna bästa Ayrshiredjur till en konstant rasegenskap, och det anses endast vara en tidsfråga, när detta skall lyckas. I själva verket har typen hos vår svenska Ayrshire-ras tendens att gå i en helt annan riktning än den modärna skottiska, men man vet ännu ej med säkerhet, hur den kommer att gestalta sig, i det för närvarande flera olika typer kunna urskiljas och frågan är, på vad sätt dessa typer skola kunna sammansmältas till en enhetlig. Redan nu kan emellertid sägas, att beträffande avkastningsförmågan den svenska Ayrshirerasen överträffat förväntningarna. Det har sålunda visat sig, att medelavkastningen av våra bättre Ayrshirebesättningar utan svårighet kan drivas upp till 4,000 kg. mjölk med en fetthalt liggande mellan 3,5 och 3,8 proc. Den allmänna meningen torde också vara, att Ayrshire-rasen icke minst tack vare Ayrshire-föreningens framgångsrika verksamhet kommer att hävda sin ställning som den svenska boskapsstockens viktigaste förädlingsmaterial.

Även utanför sin ställning inom Ayrshireföreningen har Insulander varit i tillfälle att gagna nötboskaps- och särskilt Ayrshire-aveln. Under åren 1901—09 har han sålunda tjänstgjort som ordförande i nötboskapspremieringsnämnden i Blekinge län och under en lång följd av år från 1903 (t. o. m. 1913) var han ledamot av statens avelscenternämnd för nötboskap av Ayrshire-ras.

I början av 1900-talet hade emellertid Insulander lämnat Västergötland och år 1903 på arrende övertagit Tullgarns kungsgård i Södermanland. Här kom han inom kort att spela en framträdande roll inom länets hushållningssällskap, blev 1906 ordförande i Hölebo härads hushållsgille och ledamot av sällskapets förvaltningsutskott. I hushållningssällskapets festskrift till sitt hundraårsjubileum 1914 har han författat den intresserande redogörelsen för nötboskapsavels historia i Södermanland under det gångna seklet. Man lägger i denna märke till, att han icke hör till det kreaturslösa jordbrukets beundrare. "De röster", skriver han, "som på det yttersta i dessa dagar mera högljutt än övertygande uttryckt tvivelsmål rörande den nutida ladugårdsskötselns förmåga att fylla sin uppgift inom lanthushållningens ekonomi, hava veterligen ej inom Södermanland vunnit något gehör. Tvärtom, aldrig tillföre har insikten om värdet och nödvändigheten av en högt stående ladugårdsskötsel varit så allmän bland södermanländske lantmän, stora och små, som just nu".

Ej heller i Södermanland skulle emellertid Insulander någon längre tid få fortsätta sin verksamhet. År 1913 kallades han nämligen att övertaga posten som sekreterare i Östergötlands läns hushållningssällskap, såsom sådan efterträdande godsägaren, dämra byråchefen Wilhelm Heyman, och blev samtidigt ledamot av dess förvaltningsutskott. Redan efter tre år kallades han emellertid liksom företrädaren till arbete i lantbruksstyrelsen, först som tillförordnad och 1918 vid Heymans frånfälle som ordinarie chef för styrelsens lantbruksbyrå. Samtidigt togs han i anspråk för kristidsförvaltningen, blev redan 1916 ledamot av Folkhushållningskommissionen och följande år dess vice ordförande. Han hade här den föga tack samma uppgiften att föra jordbruksintressenas talan mot konsumentintressena, vilket icke hade sig så lätt att med framgång göra ens i de fall, då de förra sammanföll med den tekniska sakkunskapens ofrånkomliga krav.

Då Wilhelm Flach för några månader sedan bortrycktes av döden, föll det på Insulanders lott att efterträda honom. Uppgiften är icke lätt, men Insulander går onekligen väl rustad att övertaga den. Redan den omständigheten att han haft sin tidigare verksamhet förlagd till så olika delar av vårt land som Väster- och Östergötland, Södermanland och Blekinge giver honom ju särskilda förutsättningar. Vidsträckt utländska studieresor till Tyskland, Nederländerna, Frankrike, Storbritannien, Schweiz, Ryssland, Förenta Staterna och Canada ha vidgat hans blick och givit honom medel i händerna att betrakta jordbrukets utvecklingslinjer och framtidsmöjligheter ur vidare perspektiv än de, som bundna vid torvan icke haft tillfälle se sig om i världen. Hårtill kommer som det icke minst viktiga en kärlek till jordbrukarens yrke, varförutan en administratör, huru skicklig han i övrigt må vara, dock ohjälpligt kommer till korta. Det svenska jordbruket har därför all anledning att hälsa lantbruksstyrelsens nye chef välkommen till sitt ämbete.

Sedan år 1917 är Insulander ledamot av Sveriges allmänna lantbrukssällskaps styrelse och förvaltningsutskott. Redan 1910 valdes han till ledamot av lantbruksakademien. År 1914 förordnades han till inspektör för de lägre lantbruksläroverken i mellersta Sverige.

Åter fotograf.

Kliche: Bengt Silfverparre.

NORDISKA MUSÉETS NYA AVDELNING FÖR SAMFUNDS-
VÅSEN: Kronofogdeskrin, vari skatten upptogs.

Jiu-Jitsu, den berömda japanska brottningskonsten, har på skilda platser i utlandet tagits i bruk av polismännen till skydd och hjälp i deras ofta livsfarliga kamp mot förbrytareelementen. Helt nyligen eller i nr 50 återgävo vi en bild från en jiu-jitsu-lektion med tyska långvaktare som deltagare. För dagen lämna vi en bild vilken visar att jiu-jitsu hör till de färdigheter, som även de svenska polismännen anses böra vara i besittning av. Bilden är tagen vid den kurs Svenska poliskårens tränare hr Berné Andersson sedan någon tid tillbaka ger vid poliskåren i Kalmar. Kurser hava redan förut av samma kapacitet hållits vid ett tiotal poliskårer på andra platser i södra Sverige.

*

Vi återgiva här invid en på Lovö kyrkogård i Stockholms län tagen bild, vilken visar ett träd, som växt ut över och delvis sprängt sönder ett intill

Åter fotograf.

Kliche: Bengt Silfverparre.

POLISKÅREN I KALMAR INSTRUERAS I JIU-JITSU.

varande gravstaket av järn. Två av staketets spetsar hava kringväxits och dolts av trädstammen under det att en tredje spets synes skjuta upp ur trädet, det hela utgörande en mycket säregen anblick. Graven, där det aggressiva trädet har sin växtplats, härör från 1850-talet.

Amatörfoto. E. Fernstahl, Stockholm.

VÄXTKRAFT. Ett träd som växer över och till dets spränger sönder järnstaketet å en gammal grav.

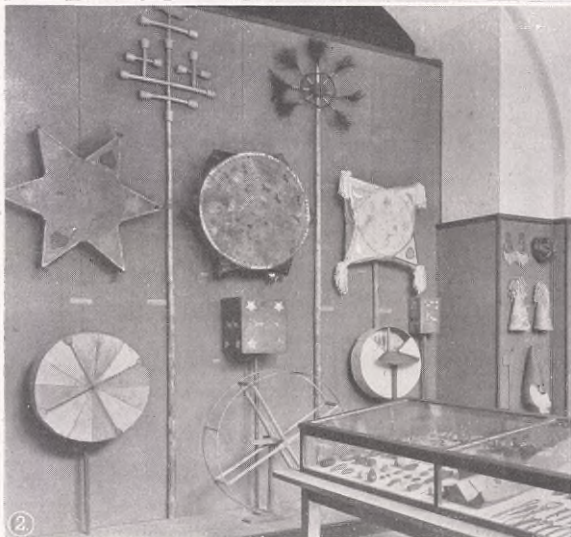
BLIV MED-
ARBETARE I
HVAR 8 DAG

Till bild å sid. 21.

Sveriges författareförening har vid sammanträde d. 29 september till ordförande efter hr Ernst Diding, som på grund av att han kommer att bosätta sig i Italien, frånträtt denna befattning, enhälligt valt skriftstäl-laren Karl Wählin, redaktör och utgivare av tidskriften "Ord och Bild". Samtidigt utsågs till ledamot i författarrådet, vars tillsättande beslöts vid senaste nordiska författarmötet, teaterchefen Gustaf Collijn och till svensk redaktör för Nordisk Författartidende författaren Per Freudenthal. Frågan om nästa års nordiska författarmöte, som varit avsett att förläggas till Stockholm, uppsköts tills vidare.

*

Två nya avdelningar, en för Samfundsväsen och en för Fornro och folksed öppnades i Nordiska muséet den 26 september. Den förstnämnda har ordnats av amanuensen Sigurd Erixon och är inrymd i två stora salar, som från golv till tak äro fullsatta med allahanda föremål från ett förgånget samhällsväsen, ättestickor, som på sin tid tjänade till att uppbära täcket över den nyföddes vagga, bröllopsbägare och stänkor, friarskedar och brudgångspåsen, äldermannens stav, horn och trumma, budkavlar, rättvisans redskap, kåk, stock och skampall, samt hithörande föremål ha samlats och ordnats på ett synnerligen dekorativt och överskådligt sätt. Likaså är den andra avdelningen, som ordnats av doktor Hammarstedt, icke mindre intressant med sina många prov på de mest primitiva trosföreställningar och allahanda vidskepelse, som levat ett segt och ännu antagligen på sina håll långtifrån utslöcknat liv i vårt folks religiösa och vardagliga liv. Här finnas trolldosor och smörjträn, spiritusar och allahanda föremål av halm, vilken som bekant spelat en ofantlig roll för fruktbarhetens magiska befordrande, särskilt vid julfirandet. Här ser man sålunda alla slags halmfigurer, däribland en hel dräkt av råghalm, som förr burits vid julfirandet på Björkö i Mälaren en hel serie julbockar, däribland också en med fatsatt ryt-tare samt kors och flåtor i olika former och storlekar

Efter fotografier.

Källa: Bengt Silfversparre.

NYA AVDELNINGAR Å NORDISKA MUSEET: 1. AVDELNING FÖR SAMFUNDSVÄSEN. I förgrunden byrummet, i fonden socken- och stadsväsen. 4. Byrumma från Småland. 2-3. AVDELNING FÖR FORNTRO. Staffanstjärnor, julstänger m. m.

från de största till de minsta, I sin helhet kan denna avdelning för folkro betecknas som en av Nordiska Museets allra intressantaste.

Säkerligen skola dessa nya avdelningar, vilka oförtydligt vittna om museets vitalitet och om dess ledares kunnighet och organisationsförmåga, tillvinna sig alltjämt nya intresserade skaror av besökande.

Fotos Almqvist & Preinitz, Sthlm.

FÖRSTUPPFÖRANDE Å K. TEATERN AV "MYRTOKLE" AV EUGEN D'ALBERT. Fröken Göta Ljungberg (Myrtokle) och herr Conny Molin (Arcesius).

Till höger:

FRÖKNARNE GÖTA LJUNGBERG (Myrtokle) OCH ANNA EDSTRÖM (Arsinoe).

Eugen d'Alberts näst sista ton-dikt "Die toten Augen", vid åter-givandet här kallad "Myrtokle", hade den 27 september sin Stock-holmspremiär inför en tyvärr inte alldeles fulltalig men allteftersom kvällen framskred allt mera hän-förd publik. Den dramatiska delen av operan har till författare Hanns Heinz Ewers och Marc Henry och handlar om den blinda Myrtokle, gift med romerska sändebudet i Judéen, Arcesius, vilken är ful som ett vidunder och endast kan hoppas på att bibehålla den sköna Myrtokles kärlek så länge hon ej kan se hans vederstygglighet.

Genom ett under av profeten från Nasareth får hon sin syn och denna scen med Myrtokles lovsång över allt vad hon ser må betecknas som ett av de skönaste ställena i detta verk, både musikaliskt och dramatiskt. Händelserna störta emellertid tillsammans över henne, hon får se Arcesius mörda sin vän Gallea inför hennes ögon och full av fasa över livet vänder hon sig mot solen och låter sig bländas av dess strålar. Hon går in i s t förra mörker som i en dröm, förbannande den man och stund, som gjorde henne seende. Det må först som sist sägas ifrån att kvällen blev en upplevelse kanske icke så mycket i musikaliskt hänse-ende som i fråga om det sceniska återgivandet. Den rundhorisont, som operan under hösten fått inmonterad och som nu för första gången kom till användning,

gav åt själva sce-neriet en storsla-gen illusion och likaså åstadkom frånvaron av mel-lanakter att stäm-ningen ej ett ögonblick blev avbruten. Först och främst må dock framhållas det utomordentliga återgivandet av huvudrollen; fröken Göta Ljungberg åstad-

T. h.:

K. L. WÄHLIN.
Redaktör och utgi-vare av vår främsta månadstidskrift *Ord och Bild*. I dagarne vald till ordf. i *Sve-riges Författareföre-ning*.

Text å sid. 19.

kom här en scenskapelse som framför allt dramatiskt men även sångligt kan betecknas som en verkligt glän-sande prestation. Frågan är om icke Conny Molin gjort den fule Arcesius nästan allt för ohygglig.

"Die toten Augen" uppfördes enligt uppgift första gången i Dresden våren 1914 i samband med Eugen d'Alberts femtiofemårsjubileum. Sedermera har ope-ran framförts på de flesta större och mindre tyska operascener, i Berlin dock endast på Charlottenburgs-operan. Utom Tyskland har den förutom i Stockholm givits på Det Kongelige Theater i Köpenhamn.

Framförandet här kan som sagt i sin helhet be-tecknas som en stor framgång, som i varje fall livligt uppskattades av publiken om än den konstförståndiga kritiken efteråt ställde sig något avvisande.

ETT MÖTE.

FÖR HVAR 8 DAG AV **HJALMAR BERGMAN.**

FÖRST hörde han den äldre säga:

— Jag kommer igen om en halvtimme.

Varpå den yngre svarade:

— Gott. Jag väntar på dig.

Och sanden knarrade under tunga, makliga steg. Den äldre försvann i parken. Hon var ensam med den unge. De sutto på samma bänk. Nu märkte hon, att han makade sig närmre, försiktigt, ett litet stycke i taget. Hon blev rädd och flyttade sig allt längre ut på bänkantens kant. Plötsligt sträckte han ut handen och rörde vid hennes knä. Hon var nära att skrika till men behärskade sig. Och han tog genast bort handen. Han sade:

— Förlåt. Blev ni ond? Eller rädd?

Hon svarade lugnt, kyligt och ironiskt:

— På sin höjd en smula förvånad.

— Det förstår jag, medgav han. Man brukar ju inte peta på unga damer, som man inte känner. Men det är min specialitet. Jag har blivit en smula förvånad, förstår ni. I kriget. Jag gör, vad som faller mig in. Om en vacker flicka slår sig ned bredvid mig, så tar jag på henne. Helt lätt naturligtvis. Jag är alldeles galen i det. Varför sitter ni här?

— Jag hör på musiken, svarade hon och hennes ton var mycket avvissande. Men svara gjorde hon i alla fall, vågade icke annat. Mannen bredvid henne var givetvis spritt galen. Och hon tänkte:

— Mätte Suzanne komma! Mätte Suzanne komma snart!

Men Suzanne kom inte. Orkestern spelade Pajazzo och plötsligt klämde galningen i med våldsamt förvrängt pathos:

— Skraha-atta Pahajazzo åt din skönhövlade lyhycka — Därpå sade han:

— Nej, musik är inte min sak. Jag har förlorat mitt musik-öra. Kanonerna, förstår ni. Jag sitter här för att titta på folklivet. Ekipagera, hästarna. Gammal kavallerist, ser ni. Om det behöves, skulle jag kunna höra, vad en häst går för. Men med flickor är det en annan sak. Dem vill jag se, måste se. Ni ska inte tro, att jag är erotoman. Men faktum är, att så snart en vacker flicka kommer inom min synkrets, så slukar jag henne. Ja — med blicken förstås. Skulle ni inte vilja vända hit ert vackra ansikte och era härliga, klara, stora himmelsblå ögon?

Hon vände sig ostentativt bort; han sade:

— Tack. Tack ni barmhärtiga lilla ängel, som ungar mig att njuta av er skönhets. Mätte alla vackra unga män visa er lika mycken barmhärtighet. Jag antar nämligen att ni är lika galen i pojkar som jag i flickor. Eller hur? Ja, den Skaparen den Skaparen, han visste, vad han gjorde när han skapade oss så underbart sköna. Apropos, vad tycker ni egentligen om mig?

Hon svarade:

— Jag skulle kanske tycka riktigt bra om er, ifall ni flyttade er till en annan bänk. Här finns ju många att välja på.

Han suckade tungt och hon tänkte: — Nå gud ske lov, där fick han så han teg. Mätte Suzanne komma! Mätte Suzanne komma snart!

Men Suzanne kom icke; och sedan han funderat en stund, började han på nytt:

— Nej, ser ni, mig lurar ni inte. Varför sitter ni kvar trots alla mina dumheter? Medlidande kanske? Åhnej, försök inte! Ni har fattat tycke för mig. Jag har på sistone märkt, att unga damer med himmelsblå ögon svårigen kunna motstå min tjuvsningskraft. Inte den brunögdade heller, förrästen. Om jag tar i dem, så blir de inte alls förargade. Tvärtom. Var så god min herre, gå på bara! Det är riktigt trevligt. Ja, ser ni, jag är inte egenkär, men sånt där måste man

ju ändå lägga märke till. Förrästen förvånar det mig inte alls. Varje morgon brukar jag tillbringa ett par timmar framför min toilettespegel. Jag har blivit en riktig Narkissos. Vad tycker ni om mitt hår t. ex.? Åh var snäll och titta på mig, innan ni svarar.

Hon vände mot honom sina ögon, som verkligen voro klara, stora och himmelsblå. Och efter en stund sade hon:

— Jag tycker, att ert hår är som alla andras.

— Ja, men färgen?

— Vad är det med den? frågade hon.

Han nästan skrek:

— Mårniska, ser ni inte, att jag är vithårig!

Hon rodnade en smula men svarade mycket lugnt och tillrättavisande:

— Än sen? Vitt hår kan vara mycket klädsamt på unga personer. Jag tycker inte, att ni ska vara ledsen för den saken.

Ekipager rullade förbi, ryttare galopperade förbi, människor trampade förbi. Han sade:

— Såna dammoln! Såna dammoln!

— Ja, instämde hon och strök med handen över kjolen. Man blir alldeles neddammad. Se, så jag ser ut!

— Förskräckligt, brummade han, avskyvärt! Alldeles som en gräsugga. Om ni vill lyda mitt råd, så lämnar ni det här obehagliga stället så snart som möjligt. Jag skall inte sakna er. Oss emellan sagt så är jag en smula bortskämd med angenämt sällskap. Folk fjäskar för mig. Kan ni inte se på mig, att jag är ett bortskämt barn?

— Det både hörs och syns, svarade hon en smula tvetydigt. Och hon tänkte:

— Åh, en sån ung lymmel! Han gör narr av mig. Mätte Suzanne komma! Mätte Suzanne komma snart!

Men Suzanne kom inte, och sedan han surmulnat en stund, slog han plötsligt om och blev älskvärd.

— Nej, förrästen, jag är bara glad att ni sitter här. Ni är ju så grann, att det är en riktigt fast att titta på er. Ni rodnar under mina beundrande blickar, med ni tycker inte illa om dem, eller hur? Varför skulle ni annars besvara dem? Neka inte? Ni har ett bedårande sätt att klatscha med ögonen. Åh, jag känner er, jag! Ni är en riktig liten skalk. Men varför är ni inte uppriktigt mot mig?

Hon spratt till, hon rodnade verkligen, hon grep med båda händerna hårt kring parasollskaffet.

— Tänker ni gå? frågade han.

Hon svarade icke och hon gick icke. Men hon tänkte: — Mätte Suzanne komma! Mätte Suzanne komma snart.

Han sade:

— Ni blev bestämt ond? Nå, jag menar ju inte, att ni skall bikta era intimaste känslor. Men ni kan väl tala lite om er själv? Vad ni tycker om till exempel. Jag har ju bekänt min passion för vackra flickor. Har ni någon passion? Nå sjung ut bara. Vad tycker ni bäst om här i världen näst pappa, mamma och sötsaker? Gossar med vackra ögon, vad?

Hon svarade:

— Jag tycker bäst om naturen. Vacker och storlagen natur.

Hon sade det på ett mycket allvarligt och högtidligt sätt, som kontrasterade mot hans lättsinniga pladder. Han lade huvudet på sned och suckade djupt; med båda händer strök han tillbaka sitt vita hår, tryckte därpå handflatorna hårt mot tinningarna:

— Där säger ni något! Naturen ja, den är bra. Den är härlig. Vad säger ni om stjärnhimmeln? Var afton lägger jag mig på rygg och stirrar dit upp mot de eviga ljusen. Vad Gud är god, tänker jag, som låter mig skåda något så underbart. Alldeles gratis. Inte ett öre i entré ens för de bästa platserna. Och jag tänker: De där granna guldstänken har han kletat

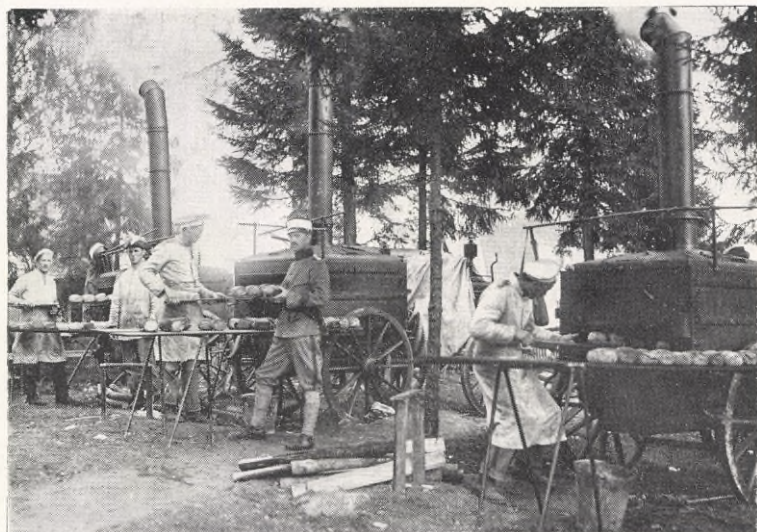
Forts. å sid. 27.

Foto. Haglund, Katrineholm

Klick: Ernst Silfverparre.

FRÅN DE STORA FÄLT TJÄNSTÖVNINGARNE I SÖDERMANLAND. Dalregementet marscherar genom Katrineholm.

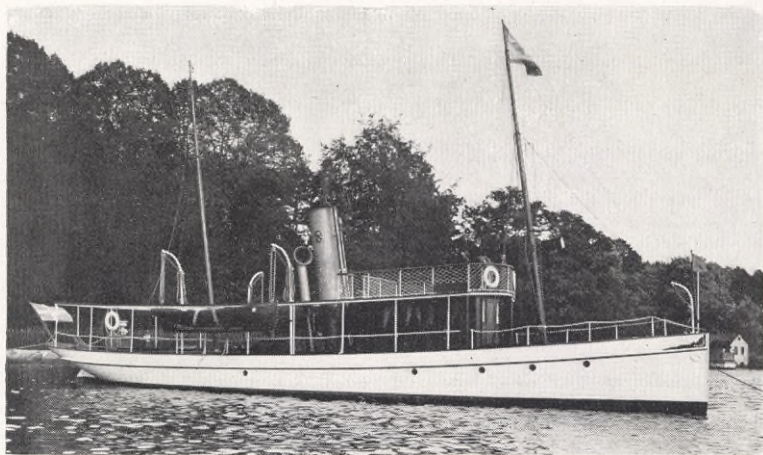
Efter fotografi.

BAKUGNAR.

Klick: Ernst Silfverparre.

En ångyacht, avsedd att tjäna som chefsfartyg vid kommande regattor, har Kungliga Svenska Segelsällskapet i dagarna som gåva fått mottaga genom en testamentarisk donation av den i våras avlidne grosshandlare Knut Ljunglöf och hans efterlämnade maka. Ångyachten bär namnet Tullia och är 22 meter lång samt helt ombyggd detta år varför den befinner sig i yppersta skick.

DEN AV FRAMLIDNE GROSSHANDLANDEN KNUT LJUNGLÖF TILL K. S. S. S. GENOM TESTAMENTARISKT FÖRORDNANDE SKÄNKTA ÅNGLUSTYACHTEN "TULLIA".

FRÅN DEN STORA FÄLTMANÖVERN.

KONUNG GUSTAV VID ÖVNINGARNE.
Efter foto för H. & D. av fotograf Hag-
lind, Katrineholm.

i trakten av Flen. B-hären befinner sig med sin högra armé (första eller vita armén) i trakten av Katrineholm och med sin västra armé (fingerad) i trakten av Arboga.

Krigstillstånd inträdde på aftonen den 25 sept. men det kom till mera avgörande strider först den 27 sept., då huvuddrabbningen inleddes av general Bergström som med sin västarmé gick till angrepp på östarméns försvarspositioner i riktning vägpasset Malmen—

Valla stations-samhälle samt linien Svansstugan—Dagöholm där kronprinsen med sin 25:te brigad satte in en kraftig anfallsstöt.

General Hedengren hade grupperat de till östarmén hörande styrkorna i motsvarande ställningar. Under trycket av den anstormande fienden måste han på vissa avsnitt retirera och intaga en delvis ny position. Västarméns framgångar togo påföljande dag allt större omfattning.

Kronprinsens brigad lyckades sålunda bryta igenom den fientliga fronten

Forts. å sid. 31.

KONUNGEN OCH KRIGSMINISTERN, statsrådet P. A. Hansson. — Efter fotografi.

GENERALMAJOR D. HEDENGREN, chef för Östarmén, som blev utsatt för ett färligt anfäll av västarmén

KRONPRINS GUSTAV ADOLF, chef för 25:te brigaden som synnerligen utmärkte sig på västarméns sida.

GENERALLÖJTNANT E. W. BERGSTRÖM, chef för den framgångsrika fientliga västarmén.

EN SVENSK HÄLSNING FRÅN MANDSJURIET.

KORRESPONDENS OCH FOTOGRAFIER TILL HVAR 8 DAG.

SVENSKA RÖDA KORSETETS I SIBIRIEN MEDLEMMAR UTANFÖR SIN MED SVENSKA FLAGGAN MÄRKTA 3: E KLASS VAGN PÅ HARBINS JÄRNVÄGSSTATION, DÄR DEN STÅTT OCH UTGJORT DERAS BOSTAD I NÄRMARE 6 MÅNADERS TID. 1. Nils Erik Rydberg, Debjet; 2. greve Gerhard Stenbock (president); 3. Gunnar Heltenius (chef för centralbyrån); 4. Erich Hansen, sekreterare (estländare); 5. Ludvig Melchior, svensk flykting från Verny i Turkestan.

Den svenska allmänheten har med levande intresse och varmaste beundran följt den svenska rödakorsdelegationen i Sibirien under dess mångåriga uppförande hjälparbete bland de sibiriska krigsfångarne. Underrättelserna från delegationen hava varit sparsamma, men de ordknappa meddelanden, som då och då letat sig fram till vårt land, hava dock låtit oss ana det utförda arbetets stora mått och välsignelserika innebörd liksom de även låtit oss skymta de oerhörda svårigheter och personliga faror detta arbete varit för-

VÅR FÖRFATTARES BOSTAD MED SVENSK FLAGGA OCH KINESISK POLISVAKT.

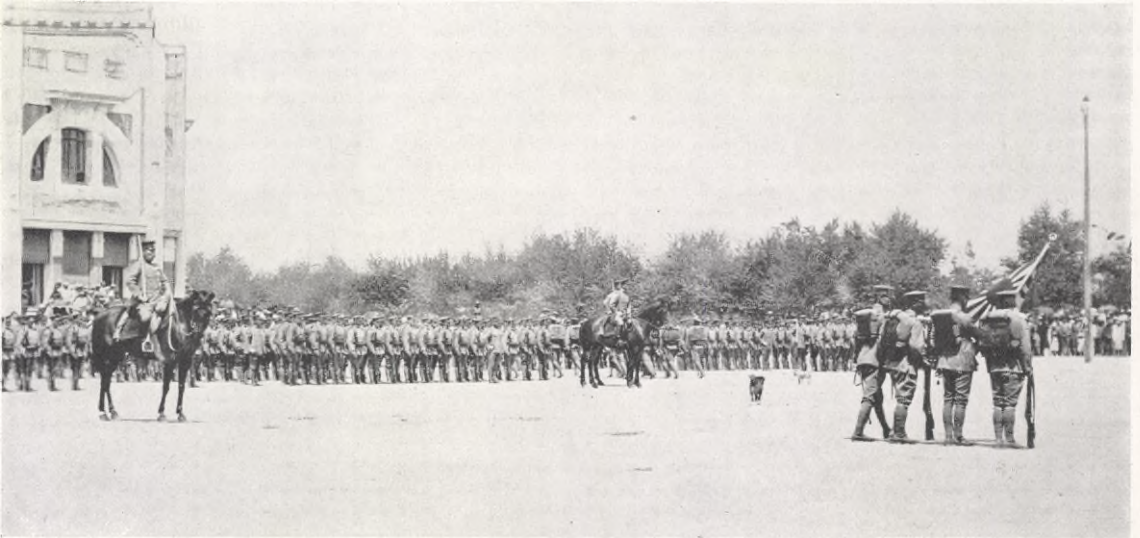
knippat med. Delegationens medlemmar återkommo den 2 okt. till Sverige efter en femårig vistelse i Sibirien. Genom de intressanta meddelanden medlemmarne av densamma i intervjuer lämnat dagspressen har den svenska hjälpaaktionen för de sibiriska krigsfångarne åter bland dagens övriga frågor trätt i förgrunden, påkallande den allmänna uppmärksamheten. Under sådana förhållanden är det oss en särskild tillfredsställelse att till vår läsekrets befordra en med rikt bildmaterial försedd artikel, som vi fått motaga från en landsman i Harbin och vari även svenska Röda korset i Sibirien omnämnes.

Da Svenska Röda Korsets medlemmar efter mångårig verksamhet i Sibirien nu stå i begrepp att från Shanghai anträda hemresan till Sverige med Svenska Ostasiatiska Kompaniets ångare "Sumatra" (avgick den 25/6 fr. Shanghai) kunna de blicka tillbaka på en ganska händelserik tid. De avbildade vagnarna, som tjänstgjort allt sedan evakuationen från Omsk, ha tjänat som bostäder, kansli m. m. dyl. den ena i 9 månader och den andra över ett halvt år och ha un-

SVENSKA RÖDA KORSETETS VAGN PÅ HARBINS STATION.

der denna tid tillryggalagt resp. 15,000 och 10,000 km. Det är kanske förklarligt, om svenskarna draga en lättnadssuck när de nu få utbyta sina järnvägs-vagnar mot en svensk ångbåt. (— Herr Melchior är flykting från Verny (Turkestan) och hans upplevelser — utplundrad och fyra gånger landsflyktig undan bolsjevikerna, och bland annat engagerad av Envoyén G. O. Wallenberg som tolk på hans välkända äventyrliga "återtåg" från Omsk 1918, — skulle fylla en hel bok, men allra intressantast är det att höra honom själv berätta ty hans goda humör ha icke ens bolsjevikerna kunnat röva honom. Herr M. ämnar nu slå sig ned i Mongoliet). De hade 3 vagnar — 2 tredje klass och 1 godsvagn — och i dessa ha de bott vinter och sommar i nu närmare 6 månader här på Harbins station; varmt på sommaren +30° och kallt på vintern —50°; svårt var det att hålla kölden ute med de små kaminer som stod till buds. Vid min

Efter fotografen

JAPANSK MILITÄRREVI I HARBIN.

Källa: Ernst Sjöström

ankomst i maj till Harbin som postal chef för Övre Mandsjuriet besökte jag dem i deras näste och fann dem glada och nöjda med sin lott. Några dagar senare blevo min hustru och jag nedbjudna på middag. Man skulle ej tro att någon större fästmåltid och hemtrevnad skulle kunna bjudas i en mörk och otrevlig 3:dje klass rysk järnvägsvagn, men i det fallet blevo vi ordentligt överraskade. Ett glatt dukat bord mötte oss och en glad välkomsthälsning presterades av vagnens privata orkester, vars medlemmar voro f. d. tyska fångar i Sibirien, några få av de hundranden som genom dessa djärva och självupoffrande svenskar återbördats friheten och livet. — Fasansfulla upplevelser kunna dessa svenskar berätta då deras liv hängde på ett hår. — Det var med saknad vi sade dem farväl öfverom dagen efter en kort tids trevlig samvaro.

Harbin är uppfyllt av flyktingar från östra Ryssland ja även från hela Ryssland och bland dessa befinna sig en massa oroselement och antagligen lössläppta

tukthusfångar. De tillsammans med de lokala "röda" och andra färger tillhörande ryssar ha hjälpt till att göra Harbin till en av de osäkrare platserna här i östern. Det hör till alldagligheterna att folk rånas och mördas på öppna gatan och med åtföljande livlig skottväxling mellan rånare, anfallna och polisen. Har någon blivit dessa "röda" missbehaglig kastas bara ett par bomber in i hans hus eller han skjutes. Stöld och inbrott florerar natt och dag och inga Insurance-companies vilja stödförsäkra. Värden om befolkningens säkerhet handhades tills för några månader sedan av rysk militär, men då tyckte kineserna mycket riktigt att tiden var inne för dem att taga makten i hand (Harbin ligger i Mandsjuriet och Mandsjuriet i Kina) och genom en skickligt utförd "Coup d'etat" besatte de plötsligt järnvägsstationen och andra ryska guvernementala byggnader med sina trupper. De bästa av ryska polisen, d. v. s. de som ej hjälpte till med att stjäla och mördas, kvarhölls och stå nu under kinesiskt ledarskap. Till en början ökades oredan

Forts. å sid. 30.

Efter fotografen

JAPANSK MILITÄRREVI PÅ ÖPPEN GATA I HARBIN, därvid gatorna helt enkelt avstängdes under någon timma.

FÖRUTVARANDE RYSKA REGERINGSBYGGNADEN, beslagtagna av japanerna och försedd med japanska flaggan.

Forts. fr. sid. 22.

dit enkom för dig. Enkom för dig! Ser ni, jag är svartsjuk på stjärnorna. Jag skulle inte tycka om, ifall andra glopar låge så där på rygg och storglodde på stjärnorna. Tror ni, att de gör det?

— Ånej, det tror jag inte.

— Inte jag heller. För att njuta måste man förstå. Och jag förstår så innerligen väl meningen med grannlåten. Den finns där bara för att jag var afton ska knäppa mina händer och tacka för livets bästa gåva: ett par klara, skarpa ögon. Tror ni inte det?

Hon svarade icke. Han upprepade: — Tror ni inte det?

Hon svarade fortfarande icke. Då grep han henne hårt i armen och viskade:

— Var så god min lilla fröken! Antingen besvarar ni min fråga eller också kysser jag er mitt på mun. Det är ett ultimatum.

Hon drog sig icke undan, men han kände, att hennes kropp skakade av skrämsel. Han förstod inte riktigt, varför hon var så rädd. Men han släppte henne genast och mumlade:

— Kan ni förlåta mig? Ja, för det kan inte jag. Jag är en ovanlig drummel. Men jag har ju min svaga sida ser ni. Man ska inte röra vid den, om man vill att jag ska vara artig.

Hon frågade:

— Vad är det, som är er svaga sida då?

Han dröjde så länge med svaret, att hon blev rädd. Men hans röst var fullkomligt lugn, då han sade:

— Har ni inte märkt det? Jag är sjukligt svag för vackra flickor. Somliga är finkänsliga och låtsas inte om det. Andra låtsas om det alldeles förbannat. Men ni är en liten gåta ni. Skulle ni verkligen göra narr av mig? Nå, gå på med det! Men tala nu om, vad ni tycker är mest bedärande, storslaget, tjustigt i den väldiga, härliga naturen. Kanderade sydfruktur?

Hon svarade och hennes röst var låg och mjuk och skälvande av andakt:

— Jag tycker bäst om molnen, de svanvita, lätta molnen som glida fram över den blå himlen. Och stormmolnen som äro flammmande röda. Och de stora, tunga svarta molnen, som springa sönder i ringlande eldormar. Och jag tycker om de höga, snötäckta alptopparne. Plötsligt träda de fram ur ett disigt fjärran, bländande, silverglänsande som en drömvärld högt uppe i luften. —

— Nej håll nu i mig, mumlade den vithårige. Lyckligtvis hörde hon det icke utan fortsatte:

— Och jag älskar det oändliga havet, som än ligger blankt och stilla, blånande som en stålsköld, än åter piskas upp i vitfradgande svarta vågor. —

— Hör nu ni, avbröt han. Det där står bestämt i en bok.

Hon vände sig häftigt emot honom.

— Står det i en bok? Varför tror ni det?

— Åh det låter så. Men det gör ingenting. Jag kan ta på min ed, att havet liknar en stålsköld. Ni har en skarp iakttagelse. Var god och fortsatt. Tycker ni inte om blommor?

Hon blev ivrig:

— Jovisst, tycker jag om blommor! Jag är alldeles betagen i ängsblommor. Det är inte bara doften, fast den ju är bedärande. Men det är framför allt färgspelet. Den blå violen, den skära nyponblomman, den röda rosen, den vita liljan —

Han avbröt på nytt.

— Jag sätter värde på er, därför att ni är så exact. Violen är verkligen blå, rosen röd och liljan vit. Lägger vi därtill att guldet är gult, drinkarens näsa violett och alla kattor grå i mörker, så ha vi en ganska fullständig bild av guds skapade värld. Skulle ni nu vilja säga mig, hur länge ni tänker sitta här?

— Besvarar jag er?

— Tvärtom. Men ni är mig en liten gåta. Varför sitter ni här?

— Jag väntar på en väninna.

— Nå, på det sättet. Det är alldeles som jag. Har också stämt möte. Och så mötte vi varandra. Jag är mycket glad, att jag lärt känna er. Det där med alptopparna och drömvärlden i luften var alldeles förtjusande. Och er skälvande patetiska konfirmationsflickeröst! Jo, ni är allt en riktig liten en ni. Nu ska jag beskriva er. Ni har guldgult hår, snövit panna, safirblå ögon. Era kinder äro skära som nyponblomman, era läppar röda som rosor, er hals kan endast jämföras med svanens —

Hon avbröt honom i det hon mycket sakta och mycket saktmodigt men med en liten gråtskälvning i rösten sade:

— Jag förstår inte, varför ni gör narr av mig?

— Sää? Skulle jag också vara en gåta? Trots mitt vita hår och allt det andra! Men nu skall jag säga er en sak! Ni, som har en så öppen blick för det storslagna i naturen — ägna er helt åt alptopparna, vågbergen och de vita liljorna. Eller — gärna för mig! — ägna er åt unga män, som bättre än jag kunna uppskatta ert ögon-fyrverkeri. Jag har så att säga inte sinne för det. Jag är en grovhuggare. Det finare koketteriet går mig spårlöst förbi. Eller också irriterar det mig. Jag blir grov som ni kanske behagat lägga märke till. Jag är en död hög, vackra fröken. Spara ert krut! Spara era underbara ögon!

I tio minuter sutto de sida vid sida, tysta och orörliga. Plötsligt sade han:

— Vem är det där?

Hon hade ingenting märkt. Men det var verkligen Suzanne, äntligen Suzanne! Suzanne som lade sin hand på hennes axel.

— Suzanne! ropade hon.

Han sade:

— Jaså er väninna. Fröken Suzanne, mottag mitt ödmjuka tack. Jag har längtat efter er.

Den blåögda reste sig. Men det var inte så alldeles lätt att komma bort från pinobänken. Knäna skälvde. Hon blev stående en stund, stödd mot väninnans axel. Och hon sade:

— Jag förstår inte riktigt, på vad sätt jag förargat er.

Han betänkte sig, svarade:

— Det förstår inte jag heller. Men förargat mig har ni. Jag hoppas att ödet varit rättvist och låtit mig förarga er. Åh, fröken Suzanne, som vi ha grålat! Om vad! Om påvens skägg. Om himmel och jord, om hav och fjäll, om blå ögon och vita liljor. Om allt som kan reta till ursinne två splittergalna människor. Gåck i frid.

— Adjö då, sade den blåögda.

— Adjö! Adjö lilla gåta. Lösningen meddelas i nästa nummer.

— Nästa nummer, upprepade hon leende. Och det var verkligen första gången hon drog på mun. Då måste vi väl säga — au revoir?

Han dröjde med svaret. Så kom det, långsamt och med tyngd i varje ord:

— Återseende? Min blåögda sköna, vore det inte att driva skämtet väl långt?

Den blåögda vände sig plötsligt helt om och med väninnans arm under sin lämnade hon pinobänken. Men när hon gått ett stycke, stannade hon och sade hastigt, snubblade på orden:

— Jag undrar, om han märkte något?

— Märkte något? upprepade väninnan.

Och ännu hastigare, ännu mera snubblande:

— Märkte att jag är blind?

Suzanne vände sig om. En äldre man hade stannat framför den vithårige unge, räckte honom handen och hjälpte honom upp. Suzanne sade:

— Åh kära — den stackars pojken — han är ju — jag menar — han har ju inga ögon.

TYSKA KRIGSBARN ÅTER HEMMA I BERLIN EFTER DEN MÅNADER LÅNGA REKREATIONEN I SVERIGE. Bättre än ord tala dessa bilder om hur väl de främmande barnen blivit omhuldade av sina svenska värdar — se deras strålande ansikten när de tydligtvis berättar om allt det underbara de upplevat, se mödrarnes glädje över att få sina barn så krya och friska åter och se hur rikligt de svenska vännerna utrustat dem för den närmaste tiden. Den berömda svenska gästfriheten har i denna till sitt yttre så enkla gärning tagit sig ett uttryck som vida överglänser de stora fästligheternas värdskap. — Ejfer fotos.

De tyska krigsbarn, som under den förflutna sommaren på inbjudan gästade svenska hem, hava nu till största delen återvänt till hemlandet. Den 28 sept. inträffade en stor kontingent av dessa barn i Berlin samt mottogs på Berlin—Stettinerstationen av sina mödrar. Vår tyske korrespondent meddelar, att barnen sågo så runda och välmående ut samt voro så präktigt och från topp till tå nykiperade att mödrarne hade svårt att i dem igenkänna sina vid avre-

san så undernärda och torftigt klädda småttingar. För att underlätta identifieringen hade det tyska Röda korsets ombud låtit uppställa anslagstavlor med olika bokstäver, kring vilka barnen efter initialerna i sina namn ordnade sig. Vår korrespondent tillägger, att barnen medförde "jättepaket" med födoämnen, vilka deras givmilda svenska fosterföräldrar lämnat dem vid hemresan och genom vilkas innehåll de i de tyska hemmen ännu mycket knappa matförråden fått en välbehörlig ökning.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. G. BJÖRLIN.
F. d. Generallöjtnant. — Sthlm.
75 år 14 okt.*

A. T. ADELSWÅRD.
Friherre. Förutv. Statsråd. —
Åtvädaberg. — 60 år 13 okt.*

J. H. H. PALMGREN.
Regeringsråd. — Stockholm.
55 år 8 okt.*

B. G. BORGSTRÖM.
Borgmästare. — Kristianstad.
50 år 12 okt.*

A. J. ANDERSEN.
Professor. — Stockholm.
75 år 10 okt.*

G. F. T. TÖRNVALL.
Rektor. — Strängnäs.
65 år 14 okt.*

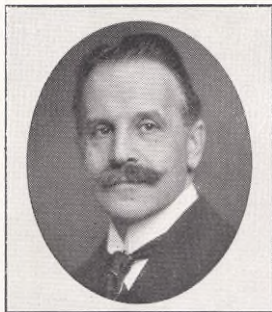
F. M. VETTERLUND.
Fil. Dr. Författare. — Stock-
holm. — 55 år 10 okt.*

E. KÖLGREN.
Rektor. — Vimmerby.
50 år 11 okt.*

G. CEDERSCHIÖLD.
Professor. — Stockholm.
75 år 13 okt.*

A. FÜRSTENBERG.
Prakt. Läkare. — Stockholm.
55 år 3 okt.*

A. R. ANDERSSON.
Andre Stadsläkare — Arboga.
50 år 11 okt.*

K. A. S. JONSSON.
Tandläkare. — Jönköping.
50 år 4 okt.*

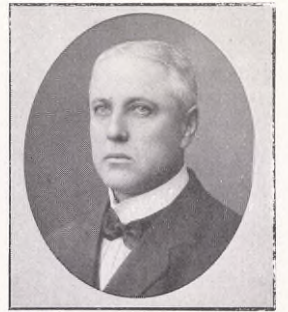
G. A. M. GRIPENSTEDT.
F. d. Godsägare. — Nyköping.
65 år 10 okt.*

A. G. G. AHLROT.
Direktör. — Malmö.
55 år 10 okt.*

E. C. A. ANDREEN.
Nytjänad Professor v. Chal-
mers tekn. inst.*

C. G. A. W. NORDENANCKAR.
Godsäg. Kom. man. — Fårsum.
50 år 12 okt.*

* Data å nästa sida.

GUSTAF BJÖRLIN Ujtn. v. Västg. dals reg. 65, ljt. i Gen-staben 73, maj, där 88, öv.-ltn. 92, ml. bef. på Gottl. samt överte o. chef f. Gottl. inf.-reg. 95—98, gen.-major i an 03, gen.-löjtn. i Gen. res. 08. Led. av Riksd. F. K. 95—99, led. av särsk. utsk. 01—04 o. 07; ordf. i Civilkom. ang. försvarsväs. 08—11. Krigshistoriker. Led. av Krigsvet.-akad., Skand. samf., hed.-led. av Vitterh.-, hist.- o. antikv. akad., fil. hed. dr. i Lund 18. Biografi o. helsid.-portr. årg. VI:4.

THEODOR ADELSWÄRD. Elev. v. Tekn. högsk. 78—81, disp. 81 o. innef. sdn 01 av Adelswärdiska fideikommissegendomarne i Östergöt. m. fl. lär.-Grund Ätvidabergs fören. Industrier 06. Led. av Riksd. A. K. 06—08 o. 12—19, led. av konst. utsk. 17, v. ordf. i bankoutsk. Led. av Riksd. F. K. 20. Ordf. i Riksd. parlament. grupp; landstingsors. ordf. 19. Statsråd o. chef f. Finansdep. 11—14. Kammarherre h. däv. kronprinsen 02. Led. av Lantbr. akad. Biografi o. helsid.-portr. årg. VIII:3.

HERMAN PALMGREN. Stud. 83, fil. kand. 86, jur. utr. kand. 91, v. hvd 93, ljt.-gl. i Kammarrätten fr. 94; not. där 01, adv. fiskal där 06, kammar-rättsråd s. å., regeringsråd sdn 09. Led. av överstyr. f. Stockh. stads folkskola sdn 10, ordf. sdn 14; ordf. i Sällsk. f. folkundervisn. bef.ämj. sdn 12; inspektor 6. Ateneum f. fl. samma år. Kommandör m. st. k. N. O.

BIRGER BORGSTRÖM. Stud. 88, hovr.-ex. 92, statsnot. i Krstad 1900, rådmän där 07, borgmästare sdn 16. Auditör 06—10. Ordf. i bygn.-nmd sdn 11, i drätselk. sdn 16.

ANTON ANDERSEN. F. i Kristiansand (Norge), anst. som violoncell. v. teatern i Trondhjem 64, i Kristiania 65; elev v. Stockh konserv. 66, där han stud. violoncellspeln. f. Gehrmann; stud. samtid. kompos. f. Joh. Lindgren; anst. v. hovkap. 71—05; lär. v. musikskonserv. 76—12; erh. samma år prof. n. h. o. v. Led. av styr. f. Dram. o. musik artisternas pens-fören. sdn 92. Såsom tonsätt. framträtt m. flera stora symfonier, sextett, oktet, sonat m. m.

FREDRIK TÖRNVALD. Stud. 74, fil. lic. 82, lekt. i Umeå 84, rektor i Sundsvall 98. I Strängnäs 08. På sin tid stadsfullm. i Umeå o. i Sundsvall (v. ordf.) samt led. av kyrkoråd i Svall; under flere år red. av tidsn. Västerbotten i Umeå samt folkskoleinsp. i ett distr. av V. bottens lära. Stadsfullm. i Strängnäs, led. av styr. f. elem.-skolan f. fl. Utg. skrifter o. ett flertal uppsatser.

FREDRIK VETTERLUND. Stud. 84, fil. lic. 99, fil. dr. 1900, doc. i estetik o. litteraturhis. i Lund 02, tf. prof. där h. t. 02, v. Stockh. högsk. h. t. 06; doc. v. Stockh. högsk. 11—18. Litteraturkritiker i Altonbadet sdn 90. Inneh. av Stat. lilt.-stip. f. förf. av utm. förfjänt sdn 12; Inneh. Sv. akad. Beskovska 'estip. 04. Utg. ett flertal samlade dikter o. vittra arbeten, novellist; sdn många är vi i flera tillfällen skönlitterär medarb. i H. S. D.

EDVARD KÖLGRÉN. Stud. 90, fil. kand. 98, e. lär. i Karlstad 1900, vikt. adj. i Vimmerby 1900—07, adj. där sistn. år, vikt. rektor 10—12, rektor v. Stat. samskola där sdn 12. Stadsfullm. 06—17, dess sekr. 03—12, led. av dess beredn.-utsk. 09—17; led. av kyrkoråd sdn 08, av folksk.-styr. 08—17; huvudman i sparb. sdn 08; hed.-led. av fabr. o. hantv. fören. Styr.-led. i föreläs.-fören., dess förestånd. 03—13, ordf. sdn 14; ordf. i dju skyddsförb. sdn 09. I skyttefören. sdn 15; led. av styr. f. N. Kalm. 1. skytteförb. sdn 18. Led. av länets noira hushåll.-senlisk. sdn 12. Har utg. den bek. Läroverksmatrikel i 3 uppl., den senaste till m. adj. C. G. Tengström.

GUSTAF CEDERSCHIÖLD. Ujtn v. Svea livg. 69—71 Sjukgymnast. inneh. gymn.-inst. i Hannover 72—79, i Stockh. 79—89, prof. n. h. o. v. 88, gymn. inst. i Baden 89—95, därefter åter i Stockh. Utövar massage efter egna metoder.

ARTHUR FÜRSTENBERG. Stud. 84, med. lic. 96, prakt. läk. i Stockh., sdn. 99. Förestånd. f. Sällsk. barnavårds utbildn.-anst. sdn (2, läk. v. Drottninghuset 06, husläk. v. Sofiahemmet 07, läkare h. hertigparet av Västergöt. sdn 17. Led. av styr. i Stockh. barnhårbärge sdn 11, Stockh. stads alyser f. husvilla sdn. s. å., dess ordf. 20. Led. av styr. f. Sällsk. barnvård sdn 02, v. ordf. sdn 18. Isrägell. ungdomsfören. 03, ordf. sdn 18. Medl. av Sv. läkare-sällsk. nämnd sdn 13, Sv. läkare-sällsk. vörd 06—13.

RICHARD ANDERSSON. Stud. 90, med. lic. 1900, prakt. läk. i Arboga sdn 01, andre stadsläk. där sdn 13. Stadsfullm. 10—14.

AXEL JONSSON. Tandläk.-ex. 92, prakt. tandläk. i Jönköping sdn 93. Ordf. i Smål. tandläk. fören. v. ordf. i Jönk. folkskolestyr., led. av renhålln.-styr., hälsov.-nmd. o. barnav.-nmd.

GUSTAF GRIPENSTEDT. Egde på sin tid egend. Oppeby, sld 18, delt. då i allm. kommunala angelägenheter såsom ordf. i komm.-nmd o. st. pens.-nmd, valnmd. led. av kyrko- o. skoloråd m. m.

GEORG AHLROD. Ulex. fr. Chalmers tekn. läroanst. 89, konstr. v. Ger. manufaktur i Kiel 89—92, v. A.-G. Weser i Bremen 92—95; övering. v. Meyers Schiff u. Maschin nfabr. i Papenburg 95—99. Konstruktör v. Flott vax i Karlskrona 99—02, v. Bergsunds mek. verkst. 02—03. Verkst. dir. o. övering. v. Kockums mek. verkst. a.-b. i Malmö sdn 04. Stadsfullm. där; led. av hamndir. sdn 04, led. av stadens avlön.-nmd; led. av styr. f. Kockums mek. verkst. a.-b., led. av Verkstadsfören. överstyr. o. dess södra kretsstyr. Biogr. fi o. helsid.-portr. årg. XIX: 22.

EI IS ANDREÉN. F. 77, stud. 95, avg.-ex. fr. Chalmers tekn. läroanst. 98, ing. i Berlin 99—01, i Ludvika 01—03, v. A. S. E. A. 03—06; konsult. ing. 07—10. Förestånd. f. Elektr. pröv.-anst. byrå i Göteborg 08—10; chefkonstruktör v. Motorfabr. Eck, Partille 10. I dagarne utn. t. professor i elektroteknik v. Chalmers tekn. läroanst.

ERNST GÜNTHER. Stud. 69, hovr.-ex. 75, v. hvd 77, sekr. i Kommerskoll. 91 (tf. 86), kommerseråd 97 (tf. 98), överdir. o. chef f. Patent- o. registr. verket 04—06. Tf. envoyé i Kristiania 04—06, envoyé o. gen.-konsul där 06—08; envoyé o. gen.-konsul i Köpenhamn 08—18. Biografi o. helsid.-portr. årg. VI:48.

Forts. fr. sid. 26.

och brotten men nu tyckes det vara bättre. Åtminstone har jag ej hört om något större inbrott under de senaste två veckorna; upplopp och mord fortsätta dock; senast för fem dagar sedan sköt en röd en rysk officer på öppna gatan på ljusa dagen, en annan officer sköt och sårade den röde. Kinesisk polis sökte få i väg den sårade röde, men en förbittrad åskådarskara grep honom och slog honom till döds. "Till straff" kastade dagen därpå några vita ett par bomber in i faderns till den lynchade röde bostad med påföljd att fadern fick sina ben sönderslitna medan hustrun och ett litet barn undsluppo skada. Husets tak flög i luften, det var ett väldigt brak, vi bo alldeles i närheten. — Då jag kom till Harbin och fann ett sådant "fritt västerns liv" här, gjorde jag som andra officiella funktionärer: jag skrev till polis-

chefen och anhöll om en speciell polisvakt att posta utanför mitt hus. Det bifölls och vi kan se honom stå där beväpnad till tänderna. Men det hjälper nog ej mycket. Chefen för tullen i Harbin har två polisvakter och trots det har han redan tre gånger hem-söpts av stjälande ryssar.

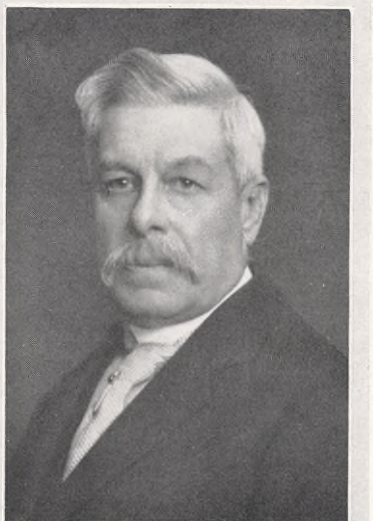
Kinesernas besättande av järnvägen (ryska koncession och en sockerbit för japanerna) och staden genomfördes på ett briljant sätt och få de bara bli litet varmare i kläderna skall nog ordning och laglydnad återkomma. Till trots kinesernas naturliga maktskap i Mandsturiets och långa järnvägen, föra japanerna en hänsynlös intrigpolitik. De tränga sig in över allt under sken att de måste beskydda sina nationals and settlers. Även här söka de att regera och göra sig så förhatliga de kunna. De kommo hit med trupper, fordrade husrum för officerare och män; skickade bort gästerna på stadens bästa hotell och hissade japanska flaggan där och på ett flertal andra välbälgna och monumentala byggnader t. o. m. på stationsbyggnaden som är erkänd kinesisk och försedd med Kinas flagg ha de trängt in sin flagg i en hörna; anställa militärevyer på stadens öppna gator och avstånga därtill! ogenerat all trafik.

Harbin är f. n. antagligen en av de dyraste platserna i världen. Till för några månader sedan medan ännu rubeln gällde kunde man någorlunda få debet och kredit att gå ihop. Men rubelpapperen måste till slut genom sitt låga värde och därmed förenade tilltagande utymla slopas helt och hållet som "gångmynt" och har ersatts med kinesiska dollar och japanska yen (det ansågs med rätta att det blef för besvärligt, att taga en koffert med rubelpapper med sig om man skulle ut och handla). En 6—7 rum villa eller våning kostar kr. 36,000 om året i hyra (kr. 3,000 i månaden); de abnormala hyrorna förklaras dels genom panningens förändrade värde och dels genom den oerhörda bostadsbristen. Icke sko'a stockholmarne klaga över sina hyror.

Text till bild å sid. 32.

En fruktansvärd explosion, vilken krävde ett stort antal offer i döda och skadade människor samt åstadkom en ofantlig materiell skada inträffade den 14 sept. i Newyork.

Kalafrostn ägde rum i stadens affärskvarter i hörnet av Wall Street och Broadway utanför Morgans & Co:s Bank kl. 12 på mid-dagen eller just den tid på dagen då gatutrafiken på denna plats är som livligast. Ögonvittnen till explosionen hava förklarat, att de ildsläpigt sågo en eldpelare stiga upp från gatan och nå en enorm höjd. I samma ögonblick hördes ett öronbedövande dån och klirrandet av tusentals söndersprängda fönster-rutor, från vilka skärvor yrde ner över de hundratala människor, som slungats omkull på gatan och lem-lästats till döds eller undkommit med mer eller mindre svåra skador. Olycksplatsen omringades med utomordentlig snabbhet av en kordong, bestående av polismän och soldater. Vid den anställda undersökningen

Efter porträtt. K. Mähl: Ernst Si (fotograf) E. A. GÜNTHER. F. d. Envoyé. — Stockholm. 70 år den 28 september. Text ovan.

PRESIDENTEN MILLERANDS FÖRSTA MOTTAGNING FÖR DE FRÄMMANDE SÄNDEBUDEN. Tyska sändebudet dr Mayer an ånder till Elysée-palatset.

visade det sig att 33 personer dödats och att 200 sårats, varjämte en mängd personer genom den utsländna fruktansvärda chocken fått sitt nervsystem nedbrutet. Bland de skadade befinner sig även en son till Pierpont Morgan. De i närheten av olycksplatsen varande byggnaderna ramponerades svårt, särskilt Morgans bankbyggnad och det mitt emot liggande stora komplexet, vari underskattkammarens lokaler äro inrymda. Den materiella skadan beräknas till 2 mill. dollars. — Newyorkspolisen förklarar sig vara i besittning av säkra bevis på, att det inträffade varit ett bombattentat mot Morganbanken, iscensatt av ett band amerikanska kommunister, som arbetat i samförstånd med de ryska bolshevikerna. En plundring av banken avsågs. För att förekomma nya attentat har i det berörda affärskvarteret de mest betryggande bevakningsanordningar vidtagits. Särskild uppmärksamhet ägnas åt skyddandet av de väldiga guld- och silverförråd, som förvaras i skattkamarbyggnadens källarvalv.

Tysklands ambassadör i Paris, Mayer, har i dagarna för första gången avlagt officiellt besök hos franske konseljpresidenten Leygues liksom hos republikens president. Vid besöket bekräftade M. med styrka den tyska regeringens fasta beslut att intill möjlighetens yttersta gräns uppfylla fredstraktatens bestämmelser. I sitt svar försäkrade konseljpresidenten att om Tyskland även i handling visade den betygade goda viljan, garanterade franska regeringen återupprättandet av normala förbindelser mellan de båda länderna.

Tävlingarne om Gordon Bennetpokalen hava nu, enligt meddelande från Paris, ågt rum. Segern hemfördes av den franske aviatören Sadi Lecomte som i finalen tillryggalade 300 km. på 1 timme 6 m. och 17 $\frac{1}{2}$ sekunder. Det är tredje gången i följd pokalen erövrats av en fransk flygare och den går nu på grund härav för alltid till Frankrike. I tävlingen deltog av de sex anmälda aviatörerna en engelsk, två amerikanska och två franska flygare. Endast två av de tävlande slutförde flygningen. Utom Gordon Bennetpokalen erhöil segrare 20,000 francs.

Forts. från sid. 24.

vid Spetebysjön och att därefter, förstärkt med Västmanlands regemente, forcera Bogöholmspasset mellan denna sjö och sjön Järveln. Framgångarne följde sedan slag i s'ag och general Hedengren tvingades till fortsatt reträtt samt drabbades av en ytterligare dragotrupp vid ett tillfälle lyckades att obemärkt komma igenom östarméns front, varefter truppen med ursinnig fart red fram mot armékvarteret vilket omringades och togs tillfånga. General H. lyckades i sista stund rädda sig undan i bil.

Under natten intog general Hedengrens armé nya fördelaktiga ställningar vilka, när västarmén påföljande dag, manövern sista, gick till anfall, även med framgång kunde hållas. På grund härav förklarade stridsomarne striden oavgjord.

Under manöverdagarna uppehöll sig konungen oavbrutet på slagfältet, följande stridens gång.

INNEHÅLL: Generaldirektör Erik Insulander (biografi och helsidesporträtt). — Fältmanövern i Södermanland. — Nordiska museets nya avdelningar för Samfundsväsen samt för Fornro och folksed. — Svenska Röda korsets hjälparbete för krigsfångarne i Sibirien. — Berlinkrigsbarnen hemkomma från Sverige. — Flygtävlingarne om Gordon-Bennet-pokalen. — Bankattentatet i New York. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — "Ett möte". Novell av Hjalmar Bergman.

SEGRAREN I DE STORA GORDON-BENNET-FLYGTÄVLINGARNE, FRANSMANNEN SADI LECOMTE OCH HANS 300 HK. NIEUPORT-MASKIN. — Efter fotografi.

BOMBATTENTATET I NEW YORK.

DE FÖRSTA FOTOGRAFIERNA FRÅN EXPLOSIONEN VID WALL STREET I NEWYORK.

Överst: Foto. tagen några minuter efter katastrofen. T. v. Morgans bank t. h. Skatthammaren, i bakgrunden Trinitykyrkan. Därunder: t. v. Framför J. P. Morgans bank med några av de dödade; t. h. Av explosionen söndersprängd entré till en statsbyggnad närmast Skatthammaren och belägen mitt emot Morgans bank. — Text å sid. 30.

Öfr. fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm.—Gbg.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovilkorligt förbud.